

Brüssel, 16. märts 2020
REV2 – asendab 18. jaanuari 2019. aasta
teate (REV1)

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE JA ELI LENNUNDUSOHUTUSEESKIRJAD

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020³. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis⁴.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁵ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, et kui üleminekuperiood lõpeb, tuleb arvestada teatavate õiguslike tagajärgedega. Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam ELi õigusnorme tsiviillennundusohutuse valdkonnas. Sellel on eelkõige järgmised tagajärjed erinevates tsiviillennundusohutuse valdkondades.

Soovitused sidusrühmadele

- ¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.
- ² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).
- ³ Üleminekuperioodi võib pikendada ühe korra enne 1. juulit 2020 ühe kuni kahe aasta võrra (väljaastumislepingu artikli 132 lõige 1). Ühendkuningriigi valitsus on siiani üleminekuperioodi pikendamise välistanud.
- ⁴ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.
- ⁵ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

Käesolevas teates kirjeldatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse lennundusvaldkonna sidusrühmadel eelkõige

- kasutada Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (EASA) varase kohaldamise programmi, et tagada vastavus ELi õigusnormidele;
- kohandada protsesse vastavalt asjaolule, et kõikidel asjakohastel eesmärkidel, sealhulgas seoses ettevõtja suutlikkusega õhusõiduki käitajana ning õhusõidukite sertifitseerimise ja registreerimisega, tuleb arvesse võtta Ühendkuningriigi kui kolmanda riigi seisukohta ning et seetõttu kohaldatakse asjakohaseid ELi õigusnorme, milles käsitletakse kolmandaid riike hõlmavaid olukordi;
- tagada, et lennundustöötajad⁶ järgivad pärast üleminekuperioodi lõppu ELi sertifitseerimisnõudeid, andes Ühendkuningriigis välja antud sertifikaadid üle ELi asutusele.

1. TÜÜBISERTIFIKAADID, OSADE JA SEADMETE SERTIFIKAADID, PROJEKTEERIMISORGANISATSIOONIDE SERTIFIKAADID

Alusmääruse⁷ artikli 77 kohaselt teostab EASA liikmesriikide nimel projekteerimisriigi funktsioone ja ülesandeid, mis on seotud toodete⁸ tüübisertifikaatide, osade ja seadmete sertifikaatide ning projekteerimisorganisatsioonide sertifikaatidega. Sellised EASA poolt Ühendkuningriigis asuvatele isikutele ja organisatsioonidele välja antud sertifikaadid⁹ kaotavad seetõttu ELis kehtivuse pärast üleminekuperioodi lõppu. Sertifikaatide omanikele antakse teada, et asjaomaseid tooteid, osi ega seadmeid ei loeta enam alusmääruse III peatüki I jao kohaselt sertifitseerituks.

Pärast üleminekuperioodi lõppu kehtivuse kaotavate sertifikaatide omanikud, kes sooviksid alates sellest kuupäevast jätkata oma tegevust ELis, peaksid alates sellest kuupäevast tagama lennundusohutust käsitlevate ELi õigusaktide kohaste sertifitseerimisnõuete täitmise. Sõltuvalt kõnealustest sertifikaatidest võib selline tegevus hõlmata näiteks EASA-lt kolmanda riigi sertifikaadi taotlemist või muul viisil sertifikaadi väljastamist pärast isiku või üksuse ümberpaigutamist ELi.

⁶ Nt piloodid, salongitöötajad, instruktorid, tasemetestijad, eksamineerijad.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

Kõnealuse määrusega tunnistati kehtetuks ja asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 216/2008, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 91/670/EMÜ, määrus (EÜ) nr 1592/2002 ning direktiiv 2004/36/EÜ (ELT L 79, 19.3.2008, lk 1). Käesolevas teates sisalduvaid viiteid alusmäärusele tuleb kuni 11. septembrini 2018 kestnud perioodide puhul mõista nii, et need hõlmavad ka viimasena nimetatud määrust.

⁸ Alusmääruse artikli 3 punkti 3 kohaselt on „toode“ õhusõiduk, mootor või propeller.

⁹ Alusmääruse artikli 3 punkti 12 kohaselt on „sertifikaat“ mis tahes sertifikaat, heakskiit, litsents, luba, tunnistus või muu dokument, mis on välja antud sertifitseerimise tulemusel ja mis tõendab vastavust kohaldatavatele nõuetele.

2. ÜHENDKUNINGRIIGI PÄDEVATE AMETIASUTUSTE VÄLJA ANTUD SERTIFIKAADID

Ühendkuningriigi pädevate asutuste poolt algmääruse ja mis tahes asjakohaste rakendusaktide või delegeeritud õigusaktide alusel enne üleminekuperioodi lõppu välja antud sertifikaatide omanikke teavitatakse sellest, et need sertifikaadid pärast üleminekuperioodi lõppu ELis ei kehti. See puudutab eelkõige järgmisi sertifikaate:

- alusmääruse III peatüki I jao kohaselt välja antud lennukõlblikkussertifikaadid, piiratud lennukõlblikkussertifikaadid, lennuload; toodete, osade ja seadmete hooldamise eest vastutavatele organisatsioonidele antud sertifikaadid; toodete, osade ja seadmete valmistamise eest vastutavatele organisatsioonidele antud sertifikaadid; hooldusväljaõppe organisatsioonidele antud sertifikaadid ning toote, osa või seadme hooldusjärgse väljastamise eest vastutavale personalile antud sertifikaadid;
- alusmääruse III peatüki II jao kohaselt välja antud lennuload, pilootide tervisetõendid, pilootide koolitusorganisatsioonidele antud sertifikaadid, lennundusmeditsiini keskustele antud sertifikaadid, lennutreeningseadmetele antud sertifikaadid; lennukoolituse, lennutreeningute või pilootide oskuste hindamise eest vastutavatele isikutele antud sertifikaadid ning lennundusarstidele antud sertifikaadid;
- alusmääruse artikli 30 ja artikli 22 kohaselt välja antud õhusõiduki käitajate sertifikaadid ja salongitöötaja tunnistused;
- alusmääruse III peatüki IV–VI jao kohaselt välja antud lennuväljade sertifikaadid, lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste osutajate sertifikaadid, lennujuhtide load ja tervisetõendid, lennujuhtide koolitusorganisatsioonide sertifikaadid, lennujuhte kontrollivate lennundusmeditsiini keskuste ja lennundusarstide sertifikaadid, lennujuhtide praktilise koolituse või nende oskuste hindamise eest vastutavate isikute sertifikaadid.

Sidusrühmadele tuletatakse meelde, et EASA võtab vastu Ühendkuningriigi praeguste sertifikaadiomanike taotlusi heakskiitude saamiseks teatavatelt kolmandatelt riikidelt. See on seotud järgmiste sertifikaatide ja heakskiitudega¹⁰:

- **tootjaorganisatsiooni sertifikaat (POA), EASA vorm 55;**
- **heakskiidukiri tootmiseks tootjaorganisatsiooni sertifikaadi (POA) puudumise korral, EASA vorm 65;**
- **hooldusorganisatsiooni sertifikaadid (MOA), EASA vorm 3 ja EASA vorm 3MF;**
- **lennundustehniliste töötajate koolitusorganisatsiooni sertifikaadid (MTOA), EASA vorm 11;**

¹⁰ <https://www.easa.europa.eu/brexit>

- **jätkuvat lennukõlblikkust korraldava organisatsiooni (CAMO) sertifikaadid, EASA vorm 14;**
- **lennutreeningseadmed (FSTD), EASA vorm 145;**
- **sertifitseeritud koolitusorganisatsioonid (ATO), EASA vorm 143;**
- **lennundusmeditsiini keskused (AeMC), EASA vorm 146;**
- **ATM/ANS-teenuste osutaja sertifikaadid, EASA vorm 157.**

3. ÜHENDKUNINGRIIGI PÄDEVATE ASUTUSTE POOLT SERTIFITSEERITUD JURIIDILISTE JA FÜÜSILISTE ISIKUTE POOLT VÄLJA ANTUD SERTIFIKAADID OSADE JA SEADMETE KOHTA

3.1. Enne üleminekuperioodi lõppu ELi või Ühendkuningriigi turule lastud osad ja seadmed

Väljaastumislepingu artikli 41 lõikes 1 on sätestatud, et enne üleminekuperioodi lõppu seaduslikult ELi või Ühendkuningriigi turule lastud kaupu võib ELi või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja need võivad kõnealuse kahe turu vahel ringelda, kuni need jõuavad lõppkasutajani, või võtta kasutusele ELi või Ühendkuningriigi turul vastavalt ELi õiguse kohaldatavatele sätetele. Järelikult võib osi ja seadmeid, mille kohta Ühendkuningriigi pädevate asutuste poolt sertifitseeritud isik on välja andnud ELi lennundusohutuseeskirjade kohase kehtiva vastavussertifikaadi, kasutada ELis kooskõlas kohaldatavate sätetega ka pärast üleminekuperioodi lõppu, tingimusel et need on lastud ELi või Ühendkuningriigi turule enne üleminekuperioodi lõppu.

Kui ettevõtja tugineb sellele sättele, on tal kohustus mis tahes asjaomase dokumendi abil tõendada, et kaup lasti ELi või Ühendkuningriigi turule enne üleminekuperioodi lõppu¹¹.

Nimetatud sätte kohaldamisel tähendab „turule laskmine“ kauba esmakordset tasu eest või tasuta tarnimist turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks¹². „Kauba tarnimine selle turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks“ tähendab, et „olemasolevast ja selgelt tuvastatavast kaubast saab pärast tootmisfaasi kahe või enama juriidilise või füüsilise isiku vahel sõlmitava sellise kirjaliku või suulise kokkuleppe ese, millega antakse üle asjaomase kauba omandiõigus, mõni muu asjaõigus või valdus, või sellise pakkumise ese, millega tehakse juriidilis(t)ele või füüsilis(t)ele isiku(te)le ettepanek taoline kokkulepe

¹¹ Väljaastumislepingu artikkel 42.

¹² Väljaastumislepingu artikli 40 punkt b.

sõlmida¹³ „Kasutuselevõtt“ tähendab „kauba esmakordset kasutamist liidus või Ühendkuningriigis lõppkasutaja poolt selleks ettenähtud eesmärgil [...]“¹⁴.

3.2. Pärast üleminekuperioodi lõppu ELi või Ühendkuningriigi turule lastud osad ja seadmed

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam ELi õigusnorme tsiviillennundusohutuse valdkonnas. Ühendkuningriigi ametiasutuste poolt sertifitseeritud juriidilised ja füüsilised isikud, kes soovivad pärast üleminekuperioodi lõppu tegutseda ELis ja väljastada sertifikaate kooskõlas ELi õigusega, peaksid alates sellest kuupäevast tagama, et nad on sertifitseeritud vastavalt lennundusohutust käsitlevatele ELi õigusaktidele (vt eelkõige käesoleva teate punkt 2).

4. ÜHENDKUNINGRIIGI ÕHUSÕIDUKIKÄITAJAD

Alusmääruse artikli 2 lõike 1 punkti c kohaselt kohaldatakse alusmäärust kolmanda riigi õhusõiduki käitaja poolse õhusõidukite käitamise suhtes aluslepingutega hõlmatud territooriumil, sellele sisenemisel või sealt väljumisel. Pärast üleminekuperioodi lõppu loetakse Ühendkuningriigi õhusõidukikäitajad „kolmanda riigi õhusõidukikäitajateks“ käesoleva sätte ja muude lennundusohutust käsitlevate ELi õigusaktide tähenduses. See tähendab, et alusmääruse artiklite 60 ja artikli 82 lõike 1 kohaselt nõutakse EASA ohutusluba.

Sidusrühmadele antakse teada, et EASA võtab vastu Ühendkuningriigi õhusõidukikäitajate taotlusi kolmanda riigi õhusõidukikäitaja loa saamiseks¹⁵.

5. ÜHENDKUNINGRIIGIS REGISTREERITUD ÕHUSÕIDUKID

Alusmääruse artikli 2 lõike 1 punkti b alapunkti ii kohaselt kohaldatakse alusmäärust õhusõidukite ning nende mootorite, propellerite, osade, teisaldatava varustuse ja kaugjuhtimisseadmete projekteerimise, tootmise, hooldamise ja käitamise suhtes õhusõidukite puhul, mis juba on või tulevikus on kolmandas riigis registreeritud õhusõidukid, mille käitaja on asutatud või kelle elukoht või peamine tegevuskoht asub aluslepingutega hõlmatud territooriumil. Pärast üleminekuperioodi lõppu loetakse Ühendkuningriigis registreeritud õhusõidukid kolmandas riigis registreeritud õhusõidukiteks käesoleva sätte ja muude lennundusohutust käsitlevate ELi õigusaktide tähenduses.

See tähendab, et selliseid õhusõidukeid kasutavad ELi õhusõidukikäitajad peavad täitma alusmääruse ning asjakohaste rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide sätteid. Samuti peavad nad järgima lennuteenuseid käsitlevast määrusest (EÜ) nr 1008/2008¹⁶ tulenevaid asjakohaseid sätteid „kolmandas riigis“ registreeritud

¹³ Väljaastumislepingu artikli 40 punkt a.

¹⁴ Väljaastumislepingu artikli 40 punkt d.

¹⁵ <https://www.easa.europa.eu/brexit>

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

õhusõidukite kasutamise kohta¹⁷. Eelkõige peavad selliseid õhusõidukeid käsitlevatest vastavatest sätetest juhinduma ELi lennuettevõtjad, kes kavatsevad märgrentida Ühendkuningriigis registreeritud õhusõidukeid. Ohutuse seisukohast peavad nad seega demonstreerima, et nad täidavad ohutusstandardeid, mis on võrdsed liidu või liikmesriikide õigusega kehtestatud ohutusstandarditega.

Komisjoni lennutranspordi, sh lennundusohutuse veebisaidilt (https://ec.europa.eu/transport/modes/air_en) ja EASA veebisaitidelt (<https://www.easa.europa.eu/>) leiab üldist teavet. Vajaduse korral lisatakse nendele saitidele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Liikuvuse ja transpordi peadirektoraat

¹⁷ Tuleb märkida, et määruse (EÜ) nr 1008/2008 kohaselt peavad õhusõidukid, mida kasutab liidu lennuettevõtja, kuid mis ei ole tema poolt kuiv- ega märgrendile võetud, olema registreeritud liikmesriigis.